

Czytnik Kindle 5 – podstawowe informacje

Obsługiwane formaty plików:

- **MOBI** (również: AZW, PRC) – domyślny format plików dla czytników Kindle. Pozwala na zmianę rozmiaru i kroju czcionki, dodawanie podkreśleń i notatek, a także korzystanie ze słownika podczas czytania. Format MOBI umożliwia również przewijanie całych rozdziałów książki, a także korzystanie ze spisu treści i przypisów (wyświetlają się one w formie linków).
- **PDF** – w przeciwieństwie do formatu MOBI, w plikach PDF nie można zmieniać ustawień czcionki. Można jedynie powiększyć wybrany fragment strony, jednak skutkuje to koniecznością niewygodnego przewijania tekstu, który nie mieści się na ekranie. Jeżeli PDF zawiera tekst (czyli nie jest jedynie skanem książki), można używać w nim opcji zaznaczania i podkreślania, a także korzystania ze słownika. **Uwaga:** dla tego formatu czytnik Kindle nie pozwala na otwarcie chronionych plików (np. Adobe DRM lub File Open). Jedyne pliki PDF, jakie akceptuje to te nie posiadające żadnych zabezpieczeń oraz chronione hasłem.
- **TXT**.
- **CBR** lub **CBZ** – format elektronicznych komiksów. Wyświetlają się po wgraniu je do katalogu „Pictures”, nie „Documents” (jak w przypadku e-booków).

Formaty plików obsługiwane po konwersji:

Przy pomocy darmowego programu Calibre, można łatwo przekonwertować na format MOBI nieobsługiwane bezpośrednio przez czytnik Kindle pliki, takie jak:

- **EPUB** – standardowy format e-booków, bardziej rozpowszechniony, niż MOBI, szczególnie w przypadku polskich publikacji. Przy konwersji z tego formatu zachowane zostają wszystkie ustawienia stron, rozdziałów, spisu treści itp.
- Pliki programu Word: **DOC, DOCX, RTF, HTML**;
- Wszystkie pliki **PDF** – w niektórych może jednak wystąpić problem z konwersją polskich znaków.
- Niektóre pliki **PDB**.

Niemożliwa jest konwersja na MOBI plików **DJVU** (format popularny w polskich bibliotekach cyfrowych). Jediną możliwą opcją jest wydrukowanie ich jako PDF przy pomocy odpowiedniego programu (np. PDF Creator).

Wgrywanie i porządkowanie książek

Książki można wgrać na Kindle bezpośrednio z komputera, przy pomocy dołączonego do czytnika kabla USB. Po podłączeniu, czytnik wyświetla się na komputerze jako dysk wymienny. Książki należy umieścić w folderze „Documents” (wyjątkiem są wspomniane wyżej pliki CBR/CBZ).

Książki można również sortować, umieszczając je w specjalnych folderach, tzw. „kolekcjach”. W tym celu należy:

- odłączyć czytnik od komputera;
- po włączeniu czytnika przejść do menu głównego (przycisk z ikoną domu);
- przy pomocy strzałek góra/dół dookoła środkowego przycisku (przycisk OK) zaznaczyć wybraną książkę;
- przy pomocy strzałek lewo/prawo przejść do menu książki;
- wybrać opcję „Add to Collection”;
- wybrać kolekcję, w której zamierzamy umieścić wybraną książkę (lub tworzymy nowy folder, wybierając opcję „Create New Collection”). Po dodaniu książki do kolekcji liczba w nawiasie obok nazwy folderu zwiększa się, a polecenie „add to this collection” zmienia się na „remove from this collection” (w takim ustawieniu, po wciśnięciu środkowego przycisku książka zostaje usunięta z kolekcji i przeniesiona z powrotem do menu głównego);
- wybrać opcję „Done” (u dołu ekranu).

Książki można usuwać z kolekcji na trzy sposoby:

- poprzez menu książki i opcję „Add to Collection”, postępując w sposób analogiczny do powyższego;
- poprzez zaznaczenie kolekcji w menu głównym przy pomocy przycisków góra/dół, następnie przy pomocy przycisków lewo/prawo przejście do menu kolekcji i wybranie opcji „Add/Remove items” (wyświetlają się wtedy wszystkie dostępne na czytniku książki, w kolejności od ostatnio otwieranej);
- poprzez usunięcie całej kolekcji (w menu kolekcji opcja „Delete Collection”). Wszystkie książki z tego folderu zostają wtedy wypakowane z powrotem do menu głównego.

Zarówno usuwanie książek z kolekcji, jak i usuwanie całych kolekcji, nie powoduje wykasowania książek z czytnika. Aby trwale usunąć jakiś plik, należy posłużyć się opcją „Remove from Device”.

Obsługa czytnika

Kindle 5 nie posiada ekranu dotykowego. Po menu poruszamy się przy pomocy czterech strzałek umieszczonych pod ekranem, zaś wybraną opcję zatwierdzamy środkowym przyciskiem. Strzałki lewo/prawo służą dodatkowo do przewijania całych rozdziałów w książce (w formacie MOBI).

Funkcje pozostałych przycisków:

- **przyciski przewijania stron** (na bokach czytnika) – pozwalają na przewracanie pojedynczych stron w książce, a także przewijanie kolejnych ekranów menu (ich ilość widoczna na pasku w dole ekranu). Przyciski te umiejscowione są po obu stronach czytnika i zawsze **większy z nich przewija do strony następnej, mniejszy – do poprzedniej**. Umożliwia to swobodne obsługiwanie czytnika jedną ręką.
- **przycisk „wstecz”** (pod ekranem, pierwszy z lewej) – powoduje powrót do ostatnio wybranej opcji (np. jeśli z czytanej przez nas książki przeszliśmy bezpośrednio do menu głównego lub przy pomocy opcji „Go to...” przenieśliśmy się np. do spisu treści, przycisk „wstecz” pozwala na powrót do strony, na której ostatnio skończyliśmy lekturę). Ponadto, przycisk ten zamyka klawiaturę, słownik i menu podręczne.

- **przycisk „klawiatura”** – otwiera i zamyka klawiaturę, po której poruszamy się następnie przy pomocy strzałek i przycisku OK (wybór poszczególnych liter), a także przycisków przewijania stron (przełączanie pomiędzy małymi i wielkimi literami, cyframi i znakami specjalnymi).
- **przycisk menu podręcznego** (pod ekranem, drugi od prawej) – otwiera i zamyka menu podręczne.
- **przycisk menu głównego** (pierwszy z prawej, z ikoną domu) – powoduje wyświetlenie menu głównego.
- **przycisk wyłączenia** (dolna krawędź czytnika) – jego jednokrotne naciśnięcie powoduje włączenie wygaszacza ekranu (tryb uśpienia). Wygaszacz włącza się również samoistnie, gdy w ciągu 10 min. nie zostanie wciśnięty żaden przycisk. Dłuższe naciśnięcie przycisku wyłączenia (ok. 7 sekund) powoduje całkowite wyłączenie sprzętu (ekran jest wtedy jednolicie biały).

UWAGA: dla czytników Kindle **nie ma znaczenia, czy sprzęt jest wyłączony, czy jedynie uśpiony**. Ponieważ energia z baterii pobierana jest wyłącznie podczas zmiany wyświetlanego obrazu, ciągle wyświetlanie wygaszacza nie ma wpływu na szybsze wyczerpanie akumulatora.

Przydatne funkcje

- **Podkreślenia i notatki** – w plikach MOBI oraz niektórych plikach PDF możliwe jest dodawanie podkreśleń i notatek w tekście. W tym celu należy, przy pomocy strzałek góra/dół, a następnie lewo/prawo umieścić kursor w wybranym miejscu, a następnie wcisnąć przycisk „OK” i na pasku u dołu ekranu wybrać opcję „start highlight” bądź „create note”.
- **Słownik** – czytnik Kindle posiada kilka wbudowanych słowników, dostępnych w menu głównym pod opcją „Dictionaries”. Można z nich korzystać również podczas czytania, umieszczając kursor przed wybranym słowem. Jeżeli słowo to jest dostępne w słowniku, u dołu bądź u góry ekranu wyświetla się fragment jego definicji, którą można rozwinąć, wciskając przycisk „OK” i wybierając opcję „full definition”. Domyślnym słownikiem dla czytnika Kindle jest słownik języka angielskiego. Ustawienie to można zmienić, wchodząc z menu głównego w menu podręczne i poprzez opcję „Settings” przejść do ustawień czytnika. Po wybraniu opcji „Dictionaries” można zmienić domyślny słownik, o ile inne są zainstalowane na czytniku.
- **Odsyłacze** – format MOBI pozwala również na umieszczanie w książkach odsyłaczy do innych stron (np. w spisie treści). Wyświetlają się one w formie linku, oznaczonego podkreśleniem i jaśniejszym kolorem. Aby skorzystać z odsyłacza, należy ustawić kursor w wybranym miejscu (zmienia się on wtedy w ikonę ręki) i wcisnąć przycisk „OK”, a następnie wybrać opcję „follow link”.
- **Przechodzenie do wybranego miejsca w książce** – po wciśnięciu przycisku menu podręcznego należy wybrać opcję „Go to...”. Pozwala ona na szybkie przejście do początku lub końca książki, dowolnie wybranej strony (w formacie MOBI można też spotkać się z nazwą „location”), a także spisu treści lub okładki (o ile czytnik rozpoznaje je jako oddzielne moduły, a nie tylko kolejne strony).
- **Zmiana rozmiaru i kroju czcionki** – jeżeli czytana książka jest w formacie MOBI, można zmienić krój i rozmiar czcionki za pomocą opcji „Change Font Size”. Do wyboru mamy domyślną czcionkę czytnika („regular”), czcionkę wąską („condensed”) oraz bezszeryfową

(„sans serif”). Jeżeli wydawca książki zawarł w pliku informację o użytej czcionce, aktywna jest również czwarta opcja, „publisher’s font”. Opcja „Change Font Size” pozwala również na zmianę odstępu między linijkami oraz szerokości marginesu („Words per Line”). Wreszcie, za jej pomocą możemy obrócić ekran („Screen Rotation”) bez konieczności powrotu do menu głównego.

- **Powiększenie fragmentu ekranu** – jeżeli czytana książka jest w formacie PDF, w jej menu podręcznym nie pojawia się opcja „Change Font Size” (PDF nie pozwala na zmianę ustawień czcionki). Zastępuje ją niejako opcja „Zoom & Contrast”, która pozwala powiększyć fragment strony, a także ustawić kontrast wyświetlanego tekstu (przydatne szczególnie w przypadku, gdy mamy do czynienia ze skanem). Niestety, powiększenie strony w PDF-ie skutkuje tym, iż czytany tekst nie zawsze mieści się w całości na ekranie, w związku z czym musimy za każdym razem przewijać za pomocą strzałek do końca danej linijki, a następnie wracać do początku kolejnej. Tej żmudnej konieczności można zaradzić poprzez **wybranie opcji „Fit to Screen” i obrócenie ekranu o 90 stopni** (również dostępne w opcji „Zoom & Contrast”). Czcionka powiększa się wtedy nieznacznie, jednak jest to wystarczające dla większości plików PDF.

UWAGA: jeżeli korzystamy z narzędzia powiększenia, prostokąt, za pomocą którego ustawiamy interesujący nas obszar, przyciągany jest do marginesów. Można go jednak przesunąć bardziej precyzyjnie, przytrzymując wciśnięty przycisk klawiatury, równocześnie posługując się strzałkami.

- **Wyłączenie sieci wi-fi** – w domyślnym ustawieniu czytnika sieć wi-fi jest włączona. Powoduje to **szybsze zużycie się baterii**, nawet jeżeli czytnik nie jest zalogowany do żadnej z dostępnych sieci. Ponieważ wi-fi działa nawet wtedy, gdy czytnik jest wyłączony bądź uśpiony, zaleca się całkowite jej wyłączenie poprzez uruchomienie trybu samolotowego. Z menu głównego należy, poprzez przycisk menu podręcznego wejść w ustawienia („Settings”) i przy poleceniu „Airplane Mode” wybrać opcję „turn on”. W tym momencie wskaźnik dostępności sieci na pasku u góry powinien zmienić się w ikonę samolotu. Oznacza to, że sieć wi-fi jest wyłączona.
- **Zapamiętywanie ustawień** – we wszystkich przechowywanych przez nas książkach czytnik Kindle pamięta strony, na których skończyliśmy lekturę. Pozwala to na swobodny powrót do książki nawet, jeśli w międzyczasie otworzyliśmy inną lub wyłączyliśmy czytnik. Jeżeli czytnik został wyłączony lub uśpiony w trakcie lektury, po ponownym włączeniu otwiera się on w tym samym miejscu. Ostatnio czytane książki wpływają również na kolejność wyświetlania kolekcji i plików w menu głównym. Uporządkowane są one zawsze w kolejności **od ostatnio otwieranego**. Jeżeli na czytniku przechowujemy wiele plików, można skorzystać z opcji „szukaj” („Search” – w menu podręcznym).

Ładowanie i konserwacja baterii

- Czytniki Kindle działają na akumulatorach litowo-jonowych. Tego typu baterii nie powinno się rozładowywać do zera, gdyż skraca to ich żywotność. Zaleca się więc podłączenie czytnika do sieci natychmiast po wyświetleniu komunikatu o niskim stanie energii, zaś w sytuacji całkowitego rozładowania sprzętu, jak najszybsze jego naładowanie. Długie przechowywanie akumulatora w stanie całkowitego rozładowania powoduje jego uszkodzenie, nieużywany sprzęt powinien mieć naładowaną baterię do około 40%.

- Wskaźnik stanu naładowania baterii umieszczony jest w menu głównym na pasku u góry. Gdy poziom energii jest niski, czytnik natychmiast po włączeniu wyświetla komunikat o konieczności podłączenia go do ładowania. W sytuacji całkowitego rozładowania, na ekranie wyświetlana jest ikona pustej baterii (nie jest wyświetlana, gdy czytnik rozładował się w stanie wyłączenia).
- Czytnik ładuje się za pomocą kabla USB, dołączonego do sprzętu (służy on również przesyłaniu książek). Kabel można podłączyć do komputera lub ładowarki z wejściem USB.
- Należy pamiętać, że bateria rozładowuje się nawet, gdy czytnik jest wyłączony. Można jednak wydłużyć czas jej działania poprzez wyłączenie sieci wi-fi (uruchomienie trybu samolotowego), gdy nie jest ona potrzebna.

Przydatne linki:

- Strona ze szczegółowymi informacjami na temat czytnika Kindle i obsługi e-booków: <http://swiatczytnikow.pl>
- Strona z programem Calibre, służącym do konwersji książek elektronicznych (strona w języku angielskim, program można jednak pobrać w wersji polskiej): <http://calibre-ebook.com>
- Strona Narodowego Centrum Kultury, zawierająca informacje o bezpłatnych publikacjach na temat kultury i sztuki: <http://www.nck.pl/kategorie/ebooki.html>
- Serwisy internetowe, zapewniające dostęp do bezpłatnych książek:
 - <http://wolnelektury.pl>
 - <http://www.chmuraczytania.pl>
 - <http://www.gutenberg.org> (strona w języku angielskim, publikacje w językach obcych)